

Obsah

i Úvod__13

- i.i Teoretická východiska a výzkumné otázky__15
- i.i.a Teoretická východiska__15
- i.i.b Metodologie, sběr dat a charakteristika korpusu__17
- i.i.c Výzkumné otázky a předpoklady__19

1 Nominální a verbální tendence v angličtině a češtině__23

- 1.1 Nominálnost jako prostředek kondenzace__25
- 1.2 Nominálnost a styl__26

2 Vybrané nominální jevy v angličtině a jejich potenciální české protějšky__31

- 2.1 Nominální fráze__31
 - 2.1.1 Premodifikace__33
 - 2.1.1.1 Adjektiva v premodifikaci__34
 - 2.1.1.2 Substantiva v premodifikaci__35
 - 2.1.2 Postmodifikace__37
- 2.2. Neurčité tvary slovesné: gerundium, participium, infinitiv__38
 - 2.2.1 Gerundium__39
 - 2.2.2 Participium__41
 - 2.2.3 Infinitiv__44

3 Stylistické rysy úředních dokumentů EU v kontextu překladu__47

- 3.1 Charakteristika administrativně-právního stylu a „eurostylistika“__47
 - 3.1.1 Jazykové rysy dokumentů EU__49
- 3.2 Angličtina, euroangličtina, evropština? Lingua franca Evropské unie__53
- 3.3 Překlad a překládání v EU__56
 - 3.3.1 Evropská administrativa jako translační fenomén__57
 - 3.3.2 Hodnocení kvality evropských překladů__59

4 Překladatelské posuny__65

- 4.1 Posuny jako univerzálie__68
- 4.2 Překladatelská jednotka__69
- 4.3 Vybrané teorie překladatelských posunů__71
 - 4.3.1 Vinay a Darbelnet (1958/1995)__71
 - 4.3.2 Catford (1965/2004)__73
 - 4.3.3 Leuven-Zwartová (1989)__74
 - 4.3.4 Kognitivní přístupy__76
 - 4.3.5 Malone (1988)__78
 - 4.3.6 Newmark (1998)__80
 - 4.3.7 Popovič (1970)__81
- 4.4 Typologie posunů podle Chestermana__82
 - 4.4.1 Posuny „syntaktické“__83

4.4.2	Posuny sémantické__	85
4.4.3	Posuny pragmatické__	86
4.5	Hodnocení funkce překladatelských posunů__	89
5	Metodologie funkční kontrastivní analýzy__	91
5.1	Tertium comparationis__	92
5.2	Model CFA__	93
5.2.1	Text a styl ve funkci tertia comparationis__	93
5.2.2	Funkční ekvivalence__	95
5.2.3	Parametry kontrastivní analýzy__	96
5.2.4	Infringement proceedings: ukázka CFA__	99
5.3	Překladatelská jednotka v korpusové analýze__	101
5.4	Revidované kategorie překladatelských posunů__	102
5.4.1	Posuny gramatické (Gr)__	103
5.4.2	Posuny sémantické (Se)__	105
5.4.3	Posuny pragmatické (P)__	107
5.4.4	Posuny mezi jazykovými rovinami a fenomén gradientu__	108
5.5	Kvantitativní a kvalitativní aspekty analýzy__	110
6	Překladatelské posuny u premodifikace__	111
6.1	Posuny gramatické__	114
6.1.1	Transpozice__	114
6.1.2	Strukturní změny uvnitř fráze__	116
6.1.2.1	Přívlastek neshodný vyjádřený pádem__	117
6.1.2.2	Přívlastek neshodný jako protějšek saského genitivu__	119
6.1.2.3	Přívlastek neshodný připojený předložkou__	120
6.1.2.4	Přívlastek neshodný: sekundární předložky__	122
6.1.2.5	Přívlastek shodný__	124
6.1.2.6	Další typy strukturních změn__	126
6.1.3	Změny klauzální__	127
6.1.4	Komplexní gramatické změny__	129
6.2	Posuny sémantické__	130
6.2.1	Hyponymie/hyperonymie__	130
6.2.2	Komprese/expanze__	132
6.2.3	Další typy sémantických posunů__	135
6.2.3.1	Synonymie__	136
6.2.3.2	Modulace__	136
6.2.3.3	Redukce a gradient sémantických posunů__	138
6.3	Posuny pragmatické__	140
6.3.1	Explicitace__	140
6.3.1.1	Explicitace a posuny sémantické__	143
6.3.2	Další pragmatické posuny__	144
6.4	Projevy gradientu u ekvivalentů premodifikace__	146
6.4.1	Protějšky anglických kompozit__	148
6.5	Premodifikace – shrnutí__	149

7 Překladačské posuny u postmodifikace __ 153

- 7.1 Posuny gramatické __ 153
 - 7.1.1 Strukturní změny uvnitř fráze __ 154
 - 7.1.1.1 Nominální gradient v NP: protějšky přívlastkového infinitivu __ 158
 - 7.1.1.2 Strukturní změny: shodný přívlastek __ 161
 - 7.1.2 Komplexní gramatické změny __ 162
 - 7.1.3 Klauzální změny __ 164
 - 7.1.3.1 Verbalizace do vedlejších vět __ 164
 - 7.1.3.2 Posuny z vedlejších vět s finitními slovesy __ 167
 - 7.1.3.3 Komplexní klauzální změny __ 168
- 7.2 Posuny sémantické __ 169
 - 7.2.1 Hyponymie/hyperonymie __ 169
 - 7.2.2 Komprese/expanze __ 171
 - 7.2.3 Další typy sémantických posunů __ 174
 - 7.2.3.1 Synonymie __ 174
 - 7.2.3.2 Modulace __ 175
 - 7.2.3.3 Sémantická redukce __ 176
- 7.3 Posuny pragmatické __ 178
 - 7.3.1 Explicitace __ 178
 - 7.3.2 Implicitace a změna informativnosti __ 181
- 7.4 Projevy gradientu u ekvivalentů postmodifikace __ 183
 - 7.4.1 Gradient: Od předložky k plnovýznamovým jednotkám __ 185
- 7.5 Postmodifikace – shrnutí __ 186

8 Posuny u neurčitých tvarů slovesných: -ing tvary __ 189

- 8.1 Posuny gramatické __ 190
 - 8.1.1 Participium a gerundium v premodifikaci __ 190
 - 8.1.2 Participium a gerundium v postmodifikaci __ 192
 - 8.1.2.1 Postmodifikace participii __ 192
 - 8.1.2.2 Postmodifikace gerundii __ 194
 - 8.1.3 Participium a gerundium ve funkci příslovečného určení __ 196
- 8.2 Posuny sémantické __ 200
- 8.3 Posuny pragmatické __ 202
- 8.4 Projevy gradientu __ 203
 - 8.4.1 Sekundární předložky s -ing __ 205
 - 8.4.2 -ing tvary: gradient ve výchozím jazyce __ 207
- 8.5 -ing tvary: shrnutí __ 209

9 Posuny u neurčitých tvarů slovesných: -ed tvary __ 213

- 9.1 Posuny u adverbialíí a komplementů __ 213
- 9.2 Posuny gramatické __ 215
 - 9.2.1 -ed participium v premodifikaci __ 215
 - 9.2.2 -ed participium v postmodifikaci __ 217
 - 9.2.2.1 Strukturní změny uvnitř fráze __ 217
 - 9.2.2.2 Klauzální změny __ 218

9.2.2.3	Komplexní změny	__220
9.3	Posuny sémantické	__222
9.4	Projevy gradientu	__225
9.4.1	Gradient ve výchozím jazyce	__226
9.5	-ed participium: shrnutí	__227
x	Závěr	__231
x.i	Reflexe výzkumných předpokladů	__231
x.i.i	Tertium comparationis	__231
x.i.ii	Prototypičnost překladatelských posunů	__233
x.i.iii	Explicitace jako překladatelská univerzálie	__236
x.i.iv	Verbalizace v cílovém textu	__238
x.ii	Závěrečné poznámky a motivace pro další výzkum	__239
	Resumé	__241
	Seznam zkratk a značek	__252
	Seznam literatury	__253
	Rejstřík	__267
	Příloha 1. Korpus – premodifikace	__275
	Příloha 2. Korpus – postmodifikace	__301
	Příloha 3. Korpus – nefinitní slovesné tvary	__329
	Příloha 4. Kvantitativní přehled překladatelských posunů – premodifikace	__363
	Příloha 5. Kvantitativní přehled překladatelských posunů – postmodifikace	__367
	Příloha 6a. Přehled posunů u gerundií a participií (-ing tvary)	__371
	Příloha 6b. Přehled posunů u -ing participií podle syntaktických funkcí	__373
	Příloha 6c. -ing participium: podrobná klasifikace postupů	__375
	Příloha 6d. Přehled posunů u gerundií podle syntaktických funkcí	__381
	Příloha 6e. Gerundium: podrobná klasifikace posunů	__383
	Příloha 7a. Přehled posunů u -ed participií	__387
	Příloha 7b. Přehled posunů u -ed participií podle syntaktických funkcí	__389
	Příloha 7c. -ed participium: podrobná klasifikace posunů	__393